

AANBIEDEN VAN PRAKTIJKLESSEN AAN
ALLE EERSTEJAARS LEERLINGEN

Bij Loket krijgt de hele onderbouw Vakwerk

Waarom wachten met praktijklessen tot de leerlingen in de bovenbouw zitten? Bij Loket Zwijndrechtse Waard hadden ze zich dit al langer afgevraagd. “We maken leerlingen op de basisschool enthousiast voor techniek en als ze dan bij ons komen, moeten ze nog twee jaar wachten totdat ze daar iets mee mogen doen”, vat projectleider STO Noordelijke Drechtsteden Albert de Zwart samen.

Het afgelopen jaar hebben docenten en management van Loket Zwijndrechtse Waard, aangejaagd en gestimuleerd door STO, het programma Vakwerk ontwikkeld. Resultaat is dat in september is begonnen met het aanbieden van praktijklessen aan alle eerstejaars leerlingen. Loket Zwijndrechtse Waard is een samenwerking tussen de vmbo-afdelingen van het Develstein College en Walburg College. In het gebouw van Loket zijn tevens Praktijkschool Sprong en een afdeling van het Da Vinci College (mbo) gevestigd. Toen Vakwerk werd ontwikkeld heeft de schoolleiding meteen bepaald dat het niet alleen voor techniek, maar voor alle profielen binnen Loket moest gaan gelden. Dat betekent dat leerlingen kunnen kiezen uit Vakwerk BWI, PIE, M&T, Z&W, Kunst, Ondernemen en Sport. Elke periode geeft een leerling in totaal drie voorkeuren aan, waarvan hij of zij er dan één gaat volgen. De praktijklessen zijn twee keer twee lesuren per week. Na iedere periode vult de leerling een uitgebreid evaluatieformulier in. In overleg met de docent én de coach wordt dan besloten welk Vakwerk de leerling de volgende periode gaat volgen. Dat kan hetzelfde zijn of een ander Vakwerk.

Geboren vanuit passie voor het kind

“De afgelopen jaren zijn we behoorlijk actief geweest op het po”, vertelt Albert. “Daar maken we de leerlingen enthousiast voor techniek. Vervolgens komen ze bij ons op school en zijn dan teleurgesteld dat ze al die interessante techniek (nog) niet krijgen. Er zijn leerlingen die op hun twaalfde al helemaal zeker weten wat ze willen. Het is dan hartstikke zonde als ze bijvoorbeeld met technieklessen nog twee jaar moeten wachten. Ze willen nú aan de slag. Sommigen weten zelfs al helemaal zeker dat ze automonteur willen worden. Voorheen kregen de leerlingen in de onderbouw een ‘brede oriëntatie’, waarbij een leerling die iets in Z&W wilde gaan doen, verplicht was om ook techniek te volgen en andersom. Dat frustreerde niet alleen de leerlingen, maar ook de docenten want zij kregen ongemotiveerde leerlingen in hun les.”

Docent M&T Jan Eijkelenboom beaamt dit volmondig: “Vakwerk is echt vanuit onze passie voor het kind geboren. Leerlingen die bij ons op het vmbo komen, hebben vaak al een beeld van wat ze willen. Als dat beeld niet wordt omgezet in praktische lessen

Jan Eijkelenboom en Albert de Zwart

en ze in plaats daarvan lessen moeten volgen waar hun interesse niet ligt, is dat zowel voor de leerling als de docent niet fijn. Leerlingen uit de bovenbouw zeggen nu al tegen ons 'dat hadden wij ook wel in de onderbouw willen hebben, meneer!'"

Extra inspanningen voor docenten?

Op de vraag welke extra inspanningen Vakwerk van docenten vraagt is Jan helder: "Eigenlijk niet zo veel. Behalve dan dat je nu lesgeeft in de onderbouw; dat is nieuw. Vooral je opvoedkundige taak is groter. Die kinderen komen net van de basisschool en dat is toch wat anders dan dat ze 15 en 16 zijn. Maar ik vind dat wel een mooie uitdaging. Er komt ook een stuk lesontwikkeling bij kijken, want bestaande methodes zijn niet toereikend. Gelukkig heb ik daar uren voor gekregen. Het stimuleert enorm als je merkt dat leerlingen in hun element zijn in de lessen, omdat ze er echt voor gekozen hebben. Het belangrijkste is dat een leerling het naar zijn of haar zin heeft op school."

Natuurlijk weet lang niet ieder kind van 12 al precies wat het wil. Daarvoor is Vakwerk ook bijzonder geschikt. Immers, in principe kan de leerling elk

periode kiezen voor een andere vakwerkklas. Zo kunnen ze al doende onderzoeken wat bij hen past. "Voor die leerlingen kun je Vakwerk zien als een snuffelstage. Voor leerlingen die het al wel duidelijk weten, is er de mogelijkheid om drie periodes voor dezelfde vakwerkklas te kiezen. Deze leerlingen kunnen we dan al in het tweede leerjaar een profielvak aanbieden."

Dat vereist een behoorlijke flexibiliteit van de docenten. Immers, een leerling die elke periode voor dezelfde vakwerkklas kiest, laat je niet steeds hetzelfde doen. "Zeker niet!", reageert Jan. "Voor ons is dat geen enkel probleem, want bij Loket zijn we sowieso al gewend dat leerlingen van basis en kader door elkaar zitten. Bovendien is er bij Vakwerk naast de docent altijd een TOA aanwezig en hebben we legio praktijkopdrachten."

Óp naar een 5-jarige vmbo met startkwalificatie

"Zonder STO-gelden hadden we dit allemaal niet kunnen doen", zegt Albert stellig. Hiervan hebben we onder andere uitbreiding kunnen realiseren van docentenuren." Daarnaast is de samenwerking met bedrijven door STO geïntensiveerd. Er waren altijd al goede contacten met het regionale bedrijfsleven dat de noodzaak zeker inziet van samenwerken. Elke periode van Vakwerk wordt afgesloten met een bedrijfsbezoek. Albert hoeft maar even te bellen en het is geregeld. Verder zullen gastlessen door bedrijven bij Vakwerk in de toekomst tot de mogelijkheden gaan behoren.

Dankzij STO is er een steeds betere afstemming met het mbo. Da Vinci is ook STO-partner. We zijn met hen bezig om doorlopende leerroutes te ontwikkelen, waarbij zoveel mogelijk dubbelingen in het curriculum eruit worden gehaald. Daarmee maken we het pad naar het mbo voor onze leerlingen aantrekkelijker. In leerjaar vier krijgen onze leerlingen van M&T nu al mbo-modules. Het mooiste zou zijn als onze leerlingen het vmbo kunnen afsluiten met een startkwalificatie. Noem het maar een 5-jarige vmbo. Doordat Da Vinci bij ons in huis zit, is dat praktisch goed uitvoerbaar."

